

จิตลดาพรรณ ไสวภาสน์. 2548. การพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนในการแก้ไข
ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนประถมศึกษาในตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาขารณศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. [ISBN 974-666-801-3]

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. เกียรติรัตน์ คุณารัตนพฤกษ์, รศ. พรทิพย์ คำพอ

บทคัดย่อ

170847

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ในการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการนักเรียนประถมศึกษา และเพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของ
องค์กรประชาชน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้ปกครองของนักเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการ ใน
การแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยศึกษาในกลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัคร
สาธารณสุข คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยของโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครอง
เด็กนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ในตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ระหว่างเดือน
ตุลาคม 2546 ถึงเดือนสิงหาคม 2547 โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการให้สมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลได้รับความรู้และตระหนักในความสำคัญของปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็กนักเรียน และการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญห ทำให้ทุกฝ่ายในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น หลังจากนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลเปิดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาภาวะ
ทุพโภชนาการเด็กนักเรียนประถมศึกษาโดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับครู และอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านของแต่ละคุ้ม เยี่ยมติดตามเด็กที่บ้านเพื่อเป็นการแจ้งข้อมูลให้ผู้ปกครองทราบและให้
คำแนะนำ มีการประสานกับครูในโรงเรียน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย และผู้นำชุมชนหมู่บ้าน ให้มีการรายงาน
ข้อมูลผลการชั่งน้ำหนัก และผลการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบทุกเดือน
และนำข้อมูลมาพิจารณากำหนดพื้นที่ในการแก้ไขปัญหที่ชัดเจน มีการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน
โดยคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานประเมินผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมอาหารกลางวันในโรงเรียน
ทุกเดือน และวิเคราะห์ประเมินผล จากสรุปผลการชั่งน้ำหนักเด็กนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งภาวะ โภชนาการ
ภายหลังการติดตามในเดือนที่ 2 เด็กนักเรียนเริ่มมีภาวะ โภชนาการดีขึ้น ตามลำดับ จนในเดือนที่ 6 เหลือเด็ก
นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการเพียง 9 คน จากเดิม 23 คน

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็กนักเรียนให้สำเร็จและยั่งยืนขึ้นกับผู้นำใน
ชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนางาน
อย่างมาก และควรมีการวิจัยประเมินผล การดำเนินงานพัฒนาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล ในการแก้ไข
ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็กนักเรียนเพื่อทราบความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

Jitladawan Sowapasn. 2005. The Developing Role of Tambon Administration Organization and Community to Solve Malnutrition Problem of Primaryschool Students in Tambon Non Sa-Ad, Nongrue District, Khon Kaen Province. Master of Public Health Thesis, Graduate School, Khon Kaen University. [ISBN 974-666-801-3]

Thesis Advisors: Assoc.Prof. Kiatirat Kunarattanapruk, Assoc.Prof. Pontip Kompor

ABSTRACT

170847

This participatory action research was conducted to develop the role of Tambon Administration Organization (TAO) in solving malnutrition in primaryschool students and to promote participatory role of people organization, including teachers, public health officers, and parents of students who had malnutrition. The study involved members of TAO, public health volunteers, village committee, school administrators, teachers, public health officers, and parents of students who had malnutrition in Tambon Non Sa-Ad. This study was carried out from October, 2003 to September, 2004. The data were collected and analyzed by qualitative method.

The results revealed that the development of TAO by providing them the knowledge and awareness of important of malnutrition problem in students and public participation. These helped all stake holders had better understanding of malnutrition problem in students. After Chairman of TAO set up a workshop, the ad hoc committee had been set up to solve the problem. Member of TAO, teachers and health volunteers visited malnourished students and informed their parents. With collaboration among school, primary care unit and villages, monthly report on students' weight and the results of malnutrition solving were sent to TAO. Evaluation and monitoring committee followed up on the progress and identified clear target areas.. School lunch program had been carried out and evaluated monthly. From second month of the operation, malnutrition situation had clearly improved. At sixth month, only 9 students out of 23 still have malnutrition.

The success and sustain of the work would depend on the natural leader, Chairman of TAO and Secretary of TAO who were very important persons in community development. Moreover, a long-term evaluation should be done to assess the development of TAO's role in solving the problem of malnutrition in students.